

Ensamkommande

Antalet ensamkommande barn som kom till Sverige för att söka asyl ökade kraftigt under 2015 då runt 36 000 ensamkommande barn kom till Sverige. Det kan jämföras med året innan, då det kom ca 7 000 ensamkommande barn, och förra året, då antalet asylsökande ensamkommande barn återigen minskade kraftigt till drygt 2 000. Den stora ökningen av antalet ensamkommande barn under 2015 innebär fortfarande en stor utmaning för Sverige, när det gäller att utöka kapaciteten och skapa ett bra mottagande för dessa barn.

Barn och ungdomar är alltid en viktig resurs i vårt samhälle. De utgör den framtida generationen i vårt land och kommer att bidra till det gemensamma samhällsbygget. Det är viktigt att vi ser och bekräftar den handlingskraft och vilja att utbilda sig och bidra som många ensamkommande har. På så sätt stärks också barnens självkänsla och möjligheter att utvecklas.

Det är glädjande att regeringen föreslagit en lagändring som innebär att ungdomar som studerar på gymnasial nivå och saknar ordnat mottagande i sitt hemland eller har beviljats ett kortare tillfälligt uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen ska beviljas ett längre uppehållstillstånd för att kunna fullfölja sina studier. Därefter kommer de ges ytterligare tid för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden och få möjlighet till permanent uppehållstillstånd genom arbete eller på någon annan grund. På så sätt möjliggör vi för fler ensamkommande att stanna i Sverige samtidigt som vi uppmuntrar till studier på gymnasial nivå.

Undersökningar visar att det går bra för de ensamkommande barn som fått uppehållstillstånd i Sverige (se t.ex.

<http://www.forskning.se/2017/01/25/ensamkommande-fran-afghanistan-klarar-sig-bast/>, <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3993&artikel=6240385> och <https://www.migrationsinfo.se/de-ensamkommande-barnen-klarar-sig-ovantat-bra-pa-arbetsmarknaden/>). De har till exempel i högre utsträckning kommit i sysselsättning än barn som kommit i samma ålder, men i sällskap av en förälder. Deras snittinkomst är samma som jämnåriga med svensk bakgrund.

Nya förslag

41. göra en totalöversyn kring regelverket för ensamkommande barn,

Sveriges mottagande av ensamkommande barn behöver ses över. Många viktiga insatser görs av myndigheter, gode män, familjehem och boendepersonal, men det fungerar inte optimalt. En statlig utredning bör därför tillsättas för att bland annat utreda vem som ska ha ansvaret för ensamkommande under olika stadier av mottagandet, hur barns rättigheter värnas bäst, samt hur anvisning till kommun ska se ut.

42. förbättra tillgången till vård för motverkande av psykisk ohälsa bland ensamkommande barn,

Precis som Barnombudsmannen föreslagit anser partistyrelsen att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) bör ges i uppdrag att genomföra en nationell tillsyn av tillgången till vård för traumatiserade barn. Varje landsting behöver upprätta en tydlig plan och en överenskommelse med de ingående kommunerna gällande hur behovet av kris- och traumavård och behandling av PTSD ska tillgodoses i området. Partistyrelsen anser också att särskilda barnlotsar bör inrättas för att se till att barn och unga och deras vårdnadshavare hittar rätt i vårdkedjan. Även elevhälsan bör ges ett hälsofrämjande uppdrag och inkludera nyanlända och asylsökande elever.

43. se till att ensamkommande barn som fyller 18 år eller får sin ålder uppskriven till 18 år ska slippa att avbryta sin skolgång och kunna bo kvar i den kommun där de bott hittills,

Det är problematiskt att asylsökande ungdomar som börjat skolan måste byta utbildning och boende då de fyller 18 år eller får sin ålder bedömd till 18 år, även när kommuner bedömer att det vore praktiskt och integrationsmässigt bäst att bo och studera kvar. Detta beror på att ansvaret för den asylsökandes mottagande övergår från kommunen till Migrationsverket när den asylsökande blir vuxen. För den enskilde ungdomen innebär det ofta en uppslitande process där man blir av med den lilla trygghet och förankring man har hunnit skaffa sig på en ort. För de lärare,

civilsamhällesorganisationer och idrottsföreningar som engagerat sig för att ge ungdomen ett bra mottagande leder det till stor frustration när dessa personer sedan tvingas flytta och börja om på nytt.

44. följa upp och utvärdera den nya boendeformen stödboende,

Från och med den 1 januari 2016 finns placeringsformen Stödboende för ensamkommande barn och ungdomar mellan 16 och 20 år. Bakgrunden till reformen är behovet av fler placeringsalternativ, särskilt en mindre ingripande insats för barn och unga som inte har sådana behov av vårdinsatser som motiverar en placering i HVB. Sedan boendeformen införts har en oro lyfts från personalen på boendena om att den minskade personaltätheten kommer att göra det svårare för de boende att komma in i det svenska samhället (se t.ex [artikel på Sveriges radios hemsida](#)) och att unga som mår dåligt riskerar att inte få det stöd de behöver. Vi föreslår därför att MP verkar för en uppföljning och utvärdering av boendeformen stödboende utifrån om de ensamkommandes behov ombesörjs tillräckligt väl.

45. skapa anpassade boendelösningar för ensamkommande över 18 år,

SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) beskriver i sin agenda för integration behovet av att skapa anpassade boendelösningar för ensamkommande barn. När ensamkommande asylsökande barn fyller 18 år ska de återgå till Migrationsverkets anläggningsboende; detta enligt intentionerna med det kommande ersättningssystemet från 1 juli 2017. Dessa unga ensamkommande riskerar att mista tryggheten i boendet och sin plats i skolan de börjat på. MP verkar för att underlätta för ensamkommande att bo kvar i samma kommun och inte behöva avbryta sin skolgång. Det bör skapas anpassade boendelösningar för denna målgrupp, där ungdomarna t.ex. kan få läxhjälp och annat vuxenstöd, vilket gynnar en fortsatt god etablering.